

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЛАСНЕ МАЙБУТНЄ ЯК ОЗНАКА ЗРІЛОЇ ОСОБИСТОСТІ

Пшенична Альона

**Горлівський інститут іноземних мов Держаного вищого навчального
закладу «Донбаський державний педагогічний університет»**

RESPONSIBILITY FOR ONE'S OWN FUTURE AS A SIGN OF A MATURE PERSONALITY

In each historical epoch, society faces specific tasks, the solution of which directly affects a person's understanding of the meaning of his life. Modern man is faced with the need to make a choice of certain social, moral norms, which he decides to follow and which will be guided in his daily life. The choice of a system of values, worldview is one of the most important qualities of a mature person.

Key words: mature personality, responsibility, meaning of life, individualism, creativity, self-actualization.

У кожен історичну епоху перед суспільством постають конкретні задачі, рішення яких безпосередньо впливає на розуміння людиною сенсу свого життя. Сучасна людина стикається з необхідністю зробити вибір певних суспільних, моральних норм, яким вона вирішує слідувати і якими буде керуватися в своєму повсякденному житті. Вибір системи цінностей, світогляду є одним з найважливіших якостей зрілої особистості.

Ключові слова: зріла особистість, відповідальність, сенс життя, індивідуалізм, творчість, самоактуалізація.

Сучасний світ змінюється кожен хвилину. Ці зміни не можливі без людської участі. Саме люди вирішують в яку сторону цей світ зрушиться. Та саме від цих глобальних змін залежить людське буття.

Людина, яка живе у світі, що стоїть на порозі глобальних зрушень, теж має кардинально змінюватись, заради того щоб гармонійно жити у сучасному світі, тобто бути зрілою людиною. Зріла особистість має здоровий психічний стан, вміє свідомо діяти та відповідати за власні вчинки та їх наслідки.

Зріла особистість має спокійно відноситись до усіх соціальних подій. Вона реалістично сприймає світ, не спотворює його у своїх фантазіях. Така людина

здатна сприймати інших людей такими якими вони є та відноситись до них з повагою, визнавати їх позицію у сучасному світі, відчувати спільність з усіма людьми, не зважаючи на їх колір шкіри чи національність.

Сучасна людина повинна мати активну соціальну позицію, тобто активно брати участь у складних сімейних та соціальних стосунках. Зріла особистість ніколи не буде байдужою до того, що відбувається у політичній, релігійній сфері та всіх інших, що вона вважає головним у житті суспільства. І в будь якій сфері людина має свою власну думку. Такий вид діяльності потребує участі справжнього «Его» людини, яке поважає та любить самого себе. За Олпортом любов до себе – це невід’ємний фактор у житті кожної людини [2, с 113].

Дорослі та сучасні люди повинні мати певну мету у своєму житті, та діяти для того щоб вона здійснилась, бо як казав Гарвей Кушинг: «Єдиний спосіб мати справжнє життя – це мати перед собою задачу, яку обов’язково потрібно виконати» [1, с. 200]. Таким чином людина у сучасному світі прагне до втілення особисто значимих та реальних цілей, які вона здатна досягти.

Якщо ми говоримо про людину, яка стоїть на порозі глобальних зрушень у сучасному світі, то вона має бути здатною до саморозвитку та самопізнання. Сучасна доросла, зріла людина має бути різнобічно розвиненою особистістю, повинна цікавитись не тільки своєю працею, а й дізнаватись, що нового у світі культури, спорті, техніки; мати своє власне хобі.

Якщо говорити про самопізнання, то ще Сократ казав, що для того щоб жити повноцінним життям, існує одне головне правило: «Знати самого себе» [1 с.203]. Тобто зріла особистість має вміти чітко визнавати свої сильні сторони; вміти застосовувати ці свої якості у потрібному руслі, а свої слабкі сторони визнавати, та працювати над тим, щоб вони стали сильними, тобто вміти працювати над собою.

Також невід’ємною складовою зрілої особистості є гумор та здатність до ефективної комунікації. Навіть не зважаючи на те, що ми живемо у «технічному часі», люди все одно потребують спілкування один з одним. Тож для того щоб людині було легше знайти собі друзів, вона має вміти знаходити спільну мову з

людьми різного віку та статусу, та вміти спілкуватись не тільки, так званою «діловою мовою», а й спілкуватись у неформальній обстановці, а для цього людина має мати почуття гумору. Людина повинна вміти посміятись над будь-якою абсурдною ситуацією, яка б з ним траплялась, та навіть посміятись над самим собою. Також людина, яка хоче бути сучасною та змінюватись разом із світом, повинна володіти декількома мовами. Ще Йоганн Вольфганг фон Гете сказав «Скільки мов ти знаєш – стільки разів ти людина.» [1 с.124].

Зріла людина вміє залишатись самою собою та має власну життєву філософію, яка ґрунтується на системі цінностей, цілях та задачах, що роблять її життя насиченим та значущим для самої людини та суспільства в цілому. Як визначав В. Франкл, сенс людського життя завжди знаходиться поза його межами [3, с.134]. Обираючи жити заради справи, творчості або існування іншої людини, індивід отримує мотивацію розвитку, руху вперед, додаткову силу у подоланні будь-яких перешкод.

Коли перед людиною постає питання про сенс життя, це свідчить про пробудження свого "я", формування почуття гідності, про вступ до етапу зростання, формування зрілості.

Визначаючи цілі своєї діяльності, зміст власного життя, людина керується не тільки індивідуальними бажаннями та особистими мотивами, а й громадськими інтересами. Кожний індивід, що представляє людській рід, в той ж час є неповторною індивідуальністю, яка не вічна, але не вмирає разом із смертю даного індивіда.

У кожному історичному епоху перед суспільством постають конкретні задачі, рішення яких безпосередньо впливає на розуміння людиною сенсу свого життя: наскільки змінювалися матеріальні умови життя людей, їх соціальні та культурні запити, на стільки змінювалися і уявлення людей про світ та місце людини в ньому.

Питання про сенс життя передбачає обґрунтування такої мети, яка виправдовувала б існування людини і надавала б йому цінність і сенс. Споживча ідеологія, яка орієнтує людину лише на постійне і безмежне придбання речей,

розвиваюча невгамовну спрагу матеріального збагачення, нездатна дати відповідь на питання, в чому полягає сенс життя. Більш того, вона дезорієнтує людину, що шукає відповідь на це питання. В умовах культу міщанських ідеалів, позбавлених суспільно значущих цінностей, у певної частини населення спостерігається певний спад культурних інтересів, байдужість і пристосуванство.

Рано чи пізно людина стикається з необхідністю зробити вибір певних суспільних, моральних, естетичних та інших ідеалів, яким вона вирішує слідувати і якими буде керуватися в своєму повсякденному житті. Вибір системи цінностей, світогляду є одним з найважливіших якостей зрілої особистості. Цей вибір значною мірою зумовлює спрямованість і характер подальших рішень і вчинків людини. Зрілий чоловік здатний розрізняти справжні і помилкові цінності, усвідомлює безплідність позицій індивідуалізму, безглуздість життя лише для самого себе.

Підсумовуючи сказане, відмітимо, що найбільш глибокий сенс життя людини полягає в тому, щоб всебічно розвивати свої здібності за допомогою творчої діяльності на користь іншим. Саме така діяльність отримує визнання з боку суспільства, колективу і в той же час приносить глибоке особисте задоволення. Шлях до власної зрілості, здатності до самоактуалізації не простий та потребує значних зусиль. Якщо людство не впорається з тенденцією до споживчої ідеології індивідуалізму, то розвиток цивілізації піде «зворотнім шляхом» – знову до тваринного світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. L.Hjelle, D.Ziegler. Personality Theories: Basic Assumptions, Research, and Applications 3th ed.: McGraw-Hill, 1992; СПб.: Питер Пресс, 1997 .
2. Олпорт Г. Становление личности. М.: Смысл, 2002. 462 с
3. Франгл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. К.: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 160 с.